

รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Measurement and Evaluation Management Model in Basic Education under the Office of Primary Education

อนุวัฒน์ สุวรรณมาตย์*

M.watsu@hotmail.co.th

สุขแก้ว คำสอน**

เอี่ยมพร หลินเจริญ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากเอกสารตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และการสำรวจสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการจำนวน 686 คน 2) การสร้างและหาคุณภาพรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 3) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 1 แห่ง และ 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและครูบุคลากรในสถานศึกษาที่ทำการใช้รูปแบบจำนวน 15 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนประกอบของรูปแบบการบริหารงานวัดผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การเตรียมการด้านปัจจัยการวัดและประเมินผล การวางแผนการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) ด้านการบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ผลและการรายงานผลการวัดและประเมินผลการศึกษา และการนำผลการวัดและประเมินผลการศึกษามาใช้ปรับปรุงและพัฒนานักเรียน และ 3) ด้านการบริหารการประเมินและ

*นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

**รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

พัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การประเมินงานวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีสภาพการไม่ปฏิบัติสูงกว่าสภาพการปฏิบัติ

2. รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการประเมินรูปแบบ พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารการวัดและประเมินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักการและขั้นตอนการบริหารงานวัดและประเมินผลโดยสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้เป็นรูปธรรมชัดเจน

4. การประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร งานวัดและประเมินผล สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research aimed to 1) analysis synthesis the concept and the states of measurement and evaluation management in the basic schools under the primary educational service area office from documents academic texts related research and survey from 590 teachers. 2) to construct and find the quality of measurement and evaluation management model in Basic schools by testing the suitability and the probability of 5 experts. 3) to implement the measurement and evaluation model of 1 best qualified school and 4) to evaluate implementation of the measurement and evaluation model in the Basic schools by considering from the school directors and teachers used the model in the total of 15.

The findings were as follows:

1. To analysis synthesis the concepts and the states of measurement and evaluation in the basic school. It was found that the components of measurement and evaluations consisted of three factors; 1)the preparation of measurements and evaluation were the preparations of factors of measurement and evaluation, the planning of measurement and evaluation 2) the service of measurement and evaluation; such as, the measurement and evaluation management, the analysis of measurement and evaluation and the reports the results of measurement and evaluation management to implement the results to improve and develop the learning instruction 3) the evaluation and the results of the study of states of measurement management and evaluation it

was found that the state of the behavior of doing. 2. The models of measurement and evaluation constructed consisted of 5 main components; 1) the preparation of measurement and evaluation management 2) the acting of measurement 3) the evaluation management and the development of models. It was found that it was suitable and possibility in the high level. 3. The implementation of the model in the basic schools effected to the school directors teachers having better behaviors measurement and evaluation activities. It is clear in doing activities step by step. 4. The evaluation of model was better and more developing. In overall it was suitable and possible and useful in the high level. management of academic teachers and school directors was in a low level and the needs to develop the measurement and evaluation were in a high level.

2. Measurement and evaluation management model in basic Education under office of Primary Education consisted of 1 introduction 2 system 3 model implementation 4 evaluation and 5 the condition of successful.

3. To implement the measurement and evaluation model in the basic Education under the office of Primary Education, the teachers get the knowledge and the understanding were in the high level and the result of the practicum in the high level too.

4. The evaluation in the aspect of satisfaction towards the measurement and evaluation model in basic Education under the office of primary Education was found that the satisfaction of teachers were in a high level.

Keywords: Management model, measurement and evaluation, basic education school

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ สถานศึกษา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ใหม่ และระบบบริหารจัดการใหม่ ซึ่งต้องอาศัยการดำเนินการพัฒนาในกระบวนการต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันทั้งกระบวนการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล โดยการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2545 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คือบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เกิด

คุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษา โดยที่ผู้บริหารและครูถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียนที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เด็กไทย เก่ง ดี มีความสุข เพื่อจะได้เป็นทรัพยากรที่ดีมีคุณภาพของชาติ การบริหารและการจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2557)

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารและการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์และศักยภาพการจัดการศึกษาดำ การประเมินรอบสองของ สมศ. พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวน 22, 425 แห่งมีถึงร้อยละ 79.7 ที่ได้มาตรฐาน และร้อยละ 20.30 ไม่ได้คุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหาร ขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ขาดการนิเทศ กำกับ และ ติดตามการปฏิบัติงานของครูส่งผลให้ครูจัดการเรียนการสอนที่ขาดคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ขณะที่องอาจ นัยพัฒน์ (2553) กล่าวถึงปัญหา การวัดและประเมินผลอย่างเป็นปัญหาที่ยังต้องได้รับการ แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัด และการประเมินผลระดับชั้นเรียนที่ครูยังมีการปฏิบัติที่ คลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามแนวทางการวัดและประเมิน ผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การใช้แบบ ทดสอบมากกว่าการวัดและประเมินตามสภาพจริง โดย ครูประเมินการเรียนรู้แยกเป็นคนละส่วนกับการเรียนการสอน ครูประเมินผลการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องทำให้ไม่เห็นภาพ พัฒนาการ จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียนที่สมบูรณ์ ซึ่งไม่ ได้นำผลจากการประเมินมาวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดที่ ควรปรับปรุงพัฒนาไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน รู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน รวมทั้งผู้บริหารไม่ ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผล การศึกษา จึง ไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้าน ภาวะผู้นำสถานศึกษา (school leadership) ต้องมีความ เข้าใจในเนื้อหาวิชาการ การประเมินผล และเทคนิคการ สอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การ รวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการ ตัดสินใจเพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าความต้องการในการ เรียนรู้ของนักเรียนทุกคนได้รับการตอบสนอง (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

ดังนั้นรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมิน ผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจึงมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนา ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะสามารถปฏิบัติงานวัดและ ประเมินผลการศึกษาของครูในการนำรูปแบบไปใช้ในการ ส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะ เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญของการนำมโนทัศน์ทางการ

วัดและประเมินผล เพื่อตัวขับเคลื่อนพัฒนานักเรียน ให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

คำถามการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานสภาพการบริหารงานวัดและ ประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะอย่างไรบ้าง และมีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด
3. รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาที่นำไปทดลองใช้ในสภาพจริงผล เป็นอย่างไร
4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหาร งานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลเป็น อย่างไร

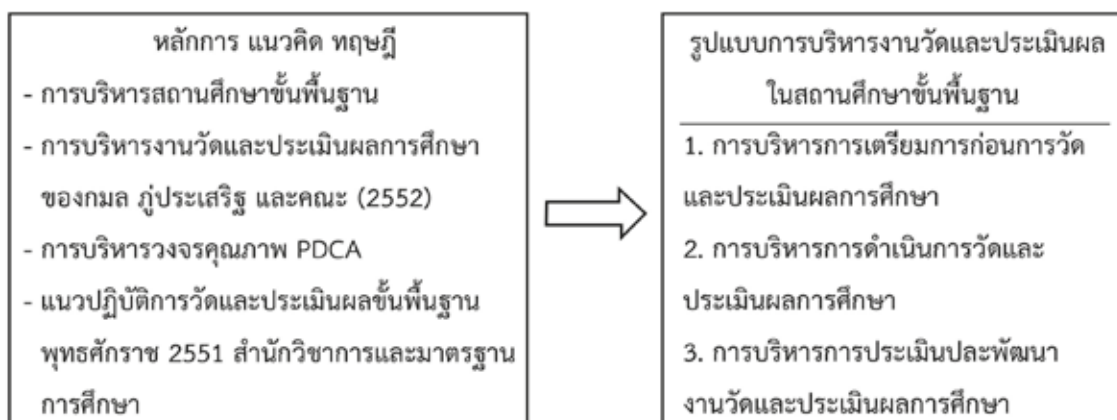
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพการบริหาร งานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพรูปแบบการบริหาร งานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและ ประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาและพัฒนา ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 12 คน ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และเก็บข้อมูลโดยการสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่โรงเรียนจำนวน 3,262 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนจำนวน 343 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนละ 2 คน โดยการสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 ยกร่างรูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 2 การตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหาร

จัดการศึกษาจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยทดลองใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธศาสตร์ 1 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียน วัดท่าฉนวน อำเภอกรงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2558 ถึง มีนาคม 2559 โดยได้ทดลองดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินผลการดำเนินการตามรูปแบบฯ หลังการทดลองใช้ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรจำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบฯ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของสถานศึกษาที่ทดลองใช้รูปแบบฯ จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบ

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำรวจ (Check list) สภาพปฏิบัติหรือสภาพไม่ปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2

1. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และแบบสอบถามความเหมาะสมของคู่มือดำเนินการตามรูปแบบฯ โดย

ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาความเหมาะสมตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3

แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เชิงสนทนากลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจสามารถปฏิบัติตามแนวทางการบริหารงานวัดและประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 4

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบปฏิสัมพันธ์

2. ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 343 โรงเรียน ทางไปรษณีย์โดยสอดซองที่มีการจำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อความสะดวกในการตอบกลับ

ขั้นตอนที่ 2

ส่งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบไปยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาจำนวน 5 คน ทางไปรษณีย์โดยสอดซองที่มีการจำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อความสะดวกในการตอบกลับ

ขั้นตอนที่ 3

ดำเนินการสนทนากลุ่มและบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อประมวลความคิดเห็น สรุปและตรวจสอบยืนยันรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมิน

ผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลต่อการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4

นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับกลุ่มตัวอย่าง ณ ห้องประชุมปฏิบัติการ 1 โรงเรียนวัดท่าฉนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

4. ประมวลองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร (Document analysis) และการสัมภาษณ์ (Content analysis) นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis content) สรุปองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิเคราะห์ความเหมาะสมของคู่มือดำเนินการตามรูปแบบ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3

บันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามรูปแบบ โดยการพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด , 2556)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ (IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2537)

3. การพรรณนาสังเคราะห์การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบในการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านที่ 2 การบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา และด้านที่ 3 การบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา

1.2 ผลการศึกษาค้นคว้าสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ

มีพฤติกรรมสภาพการไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 55.53 และสภาพการปฏิบัติร้อยละ 44.47

2. ผลการสร้างและหาคุณภาพรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา และองค์ประกอบที่ 3 การบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการหาคุณภาพรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม และความเป็นไปอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการสร้างคู่มือดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเอกสารรูปเล่มที่มีสาระสำคัญที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย คำชี้แจง หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จและผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจำแนกตามองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

3.1 ผลการดำเนินการบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา การศึกษา ทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และขั้นตอนการบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผล โดยมีพฤติกรรมและแนว

ปฏิบัติที่สอดคล้องกับบทบาทการบริหารงานวัดและประเมินผล และบริบทของสถานศึกษาได้เหมาะสม โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้การยอมรับ

3.2 ผลการดำเนินการบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา ทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักการและขั้นตอนการบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้เข้าใจประเด็น และลำดับความสำคัญของการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ผลหลังจากที่ได้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผล รวมทั้งการนำผลจากการวัดและประเมินมาใช้ปรับปรุง และพัฒนานักเรียน ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดทักษะความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3.3 ผลการดำเนินการบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา ทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและขั้นตอนการบริหาร การดำเนินการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้เข้าใจประเด็นและลำดับความสำคัญของการดำเนินด้านการบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผล การพิจารณาบรรจุจุดมุ่งหมาย การประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน ประเมินปัจจัย รวมทั้งการพัฒนางานวัดและประเมินผล การดำรงรักษา การปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการตอบ

แบบสอบถามของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้การบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนารูปแบบ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใน การบริหารงานวัดและประเมินผล ที่มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา และองค์ประกอบที่ 3 การบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผล เพราะทำให้การดำเนินการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีความชัดเจน และสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติจริงของผู้บริหาร ครูและบุคลากรให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำผลจากการบริหารไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษาตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การเตรียมการด้านปัจจัยการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 2) การวางแผนการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพราะทำให้การบริหารงานวัดและประเมินผลของผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้มองเห็นและเข้าใจแนวทางการปฏิบัติได้สารสนเทศเพื่อการเตรียมการปัจจัยการวัดและประเมินผล เช่น การเตรียมการเอกสารตำราวิชาการ ระเบียบแนวปฏิบัติ การเตรียมผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะการดำเนินงานอย่างเหมาะสม การวางแผนดำเนินการบริหารงานวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องครอบคลุมกับแนวคิดสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ที่กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลให้ครบองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านตามแนวทางและวิธีการของการวัดและประเมินผลแต่ละองค์ประกอบและกำหนดเอกสารบันทึกผลการประเมินให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับแนวคิดพิชิต จรุงฤทธิ์ (2556) ที่เสนอว่าแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนในสถานศึกษา เป็นกลไกในการดำเนินงานและการสนับสนุนเอื้ออำนวยให้การวัดและประเมินผลในสถานศึกษาดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ภารกิจของการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดเป็นภาระงาน กระบวนการดำเนินงาน และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลการศึกษา

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้ การดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ผลและรายงานผลการวัดและประเมินผล และการนำผลการวัดและประเมินผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนานักเรียนซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการวัดและประเมิน

ผลมีความสำคัญเป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้ และพัฒนาต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูล สำหรับการตัดสินใจผลการเรียน ซึ่งการวัดและประเมินผล การเรียนควรคำนึงถึงผู้ได้รับประโยชน์จากการวัดผลการ เรียนนั้นคือผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่าง แท้จริง เกิดการเรียนรู้มีทักษะชีวิตมีความสามารถในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เข้าใจปัญหาและความ จริง สอดคล้องกับแนวคิดของอนูวัติน คุณแก้ว (2558) ที่ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ครูผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ กระบวนการ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม มีการวางแผน และการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นำ ผลการวัดและประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและ ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารการ ประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่ง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การประเมินงาน วัดและประเมินผลการศึกษา และ 2) การพัฒนางานวัด และประเมินผลการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับโอลดา คล้าย สำริด (2551) ที่ศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินผล ระดับสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดอภัยการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า มี การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ผลการดำเนินการพัฒนาระบบ งานประเมินผลระดับสถานศึกษาได้ระบบย่อยของงาน ประเมินผลระดับสถานศึกษา 3 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ระบบเทียบโอนผล การเรียนรู้ และระบบการประเมินตัดสินผล

2. ผลการหาคุณภาพรูปแบบการบริหาร งานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารที่ผู้วิจัยสร้างและ พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของการบริหาร งานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความชัดเจนมีขั้นตอนการ ปฏิบัติสั้นกระชับ ง่ายต่อการปฏิบัติ และโดยที่รูปแบบ ได้นำระบบการบริหารวงจรคุณภาพมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัด และประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นระบบ การปฏิบัติงานที่สถานศึกษาค้นเคยกันปกติ อีกทั้งรูปแบบได้ผ่านกระบวนการดำเนินการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความประสบการณ์บริหารสถานศึกษา และเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดและคลุกคลีกับการจัดการศึกษาในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติในสภาพจริงใน ด้านการปฏิบัติภาระหน้าที่ประจำในด้านการพัฒนา และการแก้ปัญหาการบริหารงานวัดและประเมินผลใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงทำให้รูปแบบการบริหารงาน วัดและประเมินผลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนามีคุณภาพได้เหมาะสมกับบริบทได้สูงขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับ ชวัลลักษณ์ รัตวิภทกุล (2559) ที่ได้ศึกษา พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า มี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยภาพรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบและคู่มือ การใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กฯ มีความเหมาะสมในการนำ ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหาร งานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.1 การนำรูปแบบไปทดลองใช้ในโรงเรียน วัดทำนนวน พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอน และตารางที่ผู้วิจัยนำเสนอ ผลที่ได้รับ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีการเตรียมการด้านปัจจัยการวัดและประเมินผล วางแผนการวัดและประเมินผล และจัดองค์ประกอบเพื่อการเรียนการสอน โดยสามารถจัดโครงการเพื่อพัฒนาบุคลากรได้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

3.2 การพัฒนาการบริหารการเตรียมการก่อนการวัดและประเมินผลการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา ประชุมชี้แจงบุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาในภาพรวม การนิเทศ กำกับและติดตามงาน การประเมินผลการวัดและประเมินผล การวิเคราะห์ผลและการรายงานผลการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ผลจากข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผล การรายงานผลการวัดและประเมินผลการศึกษา การนำผลการวัดและประเมินผลการศึกษามาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การปรับปรุงหลักสูตร การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การแนะนำแนวการศึกษาและอาชีพ การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษา การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา และการจัดทำคลังข้อสอบ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ผลที่เกิดจากการร่วมกิจกรรมตามโครงการวิจัยครั้งนี้ ส่งผลให้สถานศึกษามีคู่มือระเบียบการวัดและประเมินผลของโรงเรียน มีการคลังข้อสอบครบทุกกลุ่มสาระเรียนรู้ และมีแผนการบริหารงานวัดและประเมินผลของโรงเรียนที่เป็นระบบอย่างเป็นรูปธรรม

3.3 การพัฒนาการบริหารการดำเนินงานวัดและประเมินผลการศึกษา กำหนดให้องค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้ การดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ผลและรายงานผลการวัดและประเมินผล และการนำผลการวัดและประเมินผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนานักเรียน ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการวัดและประเมินผลมีความสำคัญเป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้และพัฒนาต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนควรคำนึงถึงผู้ได้รับประโยชน์จากการวัดผลการศึกษานั้นคือผู้เรียน จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสมเกิดการเรียนรู้มีทักษะชีวิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เข้าใจปัญหาและความจริง แสดงให้เห็นว่ากระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรให้การยอมรับในกระบวนการดำเนินการเป็นอย่างดี แต่สิ่งที่ควรเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินการในการฝึกอบรมได้ผลดียิ่งขึ้นควรเพิ่มวิทยากรที่เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้คล่องตัวในการดำเนินงาน และควรเพิ่มความเข้มข้นในลักษณะการฝึกแบบเข้ม เพื่อให้ครูและผู้บริหารมีทักษะที่ฝังติดตัวอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับมณีนรัตน์ โนนหั่วรอ (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจ เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ครูมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาหลังฝึกอบรมมากกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 และครูมีคะแนนความสามารถในการเสริมพลังอำนาจการทำงานในตนเองหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 และ

3.4 การพัฒนาการบริหารการประเมินและพัฒนางานวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่มีความสำคัญไม่แตกต่างจากองค์ประกอบที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่จะบอกให้ทราบว่าผลการบริหารงานวัดและประเมินผลมีความสำเร็จเพียงใดหรือมีความบกพร่องต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยได้แก่การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายและเป้าหมายการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานการประเมินปัจจัยที่ใช้ในการปฏิบัติงานการดำรงรักษาให้คงสภาพความสำเร็จอย่างต่อเนื่องปรับปรุงและพัฒนาผลผลิตที่ยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายบุคลากรมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอผู้บริหาร ครูและบุคลากรนำสารสนเทศจากการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและสถานศึกษามีระบบการบริหารงานวัดและประเมินผลอย่างมีคุณภาพ อาจเป็นเพราะก่อนดำเนินโครงการได้มีการชี้แจงให้ผู้บริหารครูและบุคลากรได้เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินการประโยชน์ที่จะได้รับรวมทั้งวิธีดำเนินการและขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลให้ความคาดหวังและแรงจูงใจในการร่วมดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. ผลการประเมินใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.1 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้น พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินการตามองค์ประกอบมีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นนั้นได้ผ่านขั้นตอนจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความในการบริหารงานวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารการศึกษา การ

วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา และที่สำคัญที่สุด คือรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการบริหารและจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรง ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษามาร่วมพิจารณารูปแบบที่สร้างขึ้นให้มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้จริง แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้จริง ทำให้ผู้บริหาร และครูบุคลากรมีความมั่นใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ โนนทวโร (2557) ที่ศึกษารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ ซึ่งพบว่า รูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง ผู้บริหาร ครูผู้สอนศึกษานิเทศก์มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานระดับเขตพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ส่งเสริมรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดที่จะนำรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จ

3. การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องปฏิบัติตามรูปแบบทุกขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาไปพร้อมกับผู้เรียน และควรมีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะทำการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ควรจะมีการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามขนาดของสถานศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารที่มีความเหมาะสมของแต่ละบริบท

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสภาพบริบทที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ, สุจิตรา ศรีนวล และลำตวน เรือนริน. (2552). *เอกสารชุดวิชาการบริหารและการจัดการ การวัดและประเมินผลการศึกษาหน่วยที่ 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชวัลลักษณ์ รัตนภักทรกุล. (2559). *พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

โชติมา หนูพริก. (2553). *การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พิชิต จรูญฤทธิ์. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: แฮ็ส ออฟ เคอร์มิสท์.

มณีรัตน์ โนนหัวรอ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการทดสอบและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุตธี.

สมนึก ภัททิยธนี. (2537). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กทม: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักเลขาธิการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ.: สกค.

องอาจ นัยพัฒน์. (2553). *การวัดประเมินผลในชั้นเรียน : วิวัฒนาการและแนวคิดแนวใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้*.
กรุงเทพฯ : วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (มกราคม – มิถุนายน 2553).

อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบาน
นาศรีตึงเค็ง จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาการศึกษาดุขฎฐนิพนธ์ สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไอลดา คล้ายสำริด. (2551). การพัฒนาระบบงานประเมินผลระดับสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดอัยยิการาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ปรินญานิพนธ์การศึกษาดุขฎฐนิพนธ์ สาขาการวิจัย
และพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารศึกษาศาสตร์